

ричного змісту в тестових завданнях педагогічного вимірювального інструментарію на різних рівнях оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Розглянута проблема набуває особливого значення в процесі запровадження ДПА у формі ЗНО випускників гімназії.

## СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ЕКЗАМЕН З МАТЕМАТИКИ ЗА КУРС БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ЕСТОНІЇ ТА ПОЛЬЩІ

*Дворецька Л. П.*

На початок широкої дискусії щодо формату нового стандартизованого тесту з математики виносимо результати огляду актуальних моделей екзаменаційної роботи (тесту) з математики за курс базової середньої освіти Естонії й Польщі. Наведемо кілька аргументів на користь такого вибору країн: становлення системи зовнішнього незалежного оцінювання в Україні відбувалося з опорою на досвід розбудови зовнішнього стандартизованого оцінювання в Польщі (Matura); Естонія є одним з лідерів освітнього рейтингу PISA; Польща й Естонія демонструють ефективність освітніх реформ, започаткованих більше двадцяти років тому, на тлі старту аналогічної за масштабом реформи в Україні.

Відповідно до закону «Про основну школу і гімназії» (2010 р.) в Естонії впроваджено зовнішнє оцінювання результатів навчання учнів основної школи з математики. Учні 3-го й 6-го класів складають рівневі тести з математики, *low stakes tests*, на паперових носіях або у форматі е-тесту. Учні 9-го класу — *обов'язковий* випускний екзамен з математики основної школи. Адмініструє зовнішнє оцінювання, на замовлення Міністерства, державна цільова установа Innove. Коротко про екзамен з математики для учнів 9-го класу: у письмовій формі; на паперових носіях; містить 7 структурованих задач, з яких 5 — обов'язкові й одна на вибір учня (№ 6 або № 7); перевіряють роботи шкільні вчителі, комісії, склад яких затверджує міністр; вчителі перевіряють розв'язання всіх завдань за схемами оцінювання, наданими Innove, заповнюють таблиці, рахують бали (max. — 50 балів), переводять у% й визначають оцінку учня за 5-и бальною шкалою.

У Польщі повернулися до двоступеневої моделі шкільної освіти «8+4(5)» (восьмирічна основна (початкова) школа, чотирирічний загальноосвітній ліцей чи п'ятирічний технікум) й готуються до проведення у 2019 р. *обов'язкового* іспиту восьмикласника з математики. Наведемо загальні характеристики цієї екзаменаційної роботи: у письмовій формі; на паперових носіях; містить 19–23 завдання, як закритої, так і відкритої форми; кількість балів (у % до загального результату), яку можна набрати за правильне розв'язання усіх завдань кожної форми, відображає пропорція 50/50; учні отримують результати в процентах

та процентилях; екзаменатори використовують е-оцінювання завдань з розгорнутою відповіддю. Реалізує цей проект, як елемент системи зовнішнього стандартизованого оцінювання Польщі — СКЕ, Центральна екзаменаційна комісія.

Встановлено, що технічна оснащеність екзаменаційних центрів і доступність комп'ютерних технологій не відіграють вирішальної ролі у визначенні формату тесту (екзаменаційної роботи) *high stakes* з математики; прослідковується тенденція збереження завдань з розгорнутою відповіддю в тестах (екзаменаційних роботах) *high stakes* з математики; виявлено тяжіння до низького рівня перетворень (чи збереження) раніше випробуваних форматів.